

JEGYZŐKÖNYV.

*Felvétetett Rimaszombatban 1903. május 26 ikán a gömör-
megyei orvosszövetség és orvosgyógyszerész-egylet rendes tavaszi
közgyűlésén.*

Jelen voltak: Elnök: Dr. Löcherer Tamás, dr. Borszéki Ármin Feledről, dr. Drachsler Adolf Csetnekről, dr. Deutsch Miksa Ujantalvölgyről, dr. Gaál Gusztáv Tornallyáról, Geduly Géza Rimaszombatból, dr. Hruska János Nyustyáról, Kishonthy József, dr. Lichtschein Adolf, dr. Meskó Miklós Rimaszombatból, dr. Maurer Arthur és Pösch Aladár Rozsnyóról, dr. Szabó Károly Rimaszombatból, dr. Schwarcz Márk Tiszolcáról, dr. Sailer Károly Likérből, Thomka László Nyustyáról, dr. Zehery István Rimaszombatból, jegyző dr. Kármán Aladár.

Dr. Löcherer elnök üdvözli a közgyűlésen megjelenteket s a jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri dr. Lichtschein Adolf és Geduly Géza tagokat. A mult ülés jegyzőkönyve az évkönyvben hitelesítve jelent meg s így annak felolvasása szükségtelen.

Bejelenti az elnök, hogy a nyugdíjalap javára rendezett sorsjáték sorsjegyeiből 1000 darabot küldött a központ, kéri a tagokat a nemes czél érdekében való működésre s arra, hogy lehetőleg az összes sors-

jegyeket árusítsák el. A gyógyszerészeknek külön 400 darabot küldött a központ. Az elnök annak a reményének ad kifejezést, hogy az az önzetlen és odaadó munka, melyet a központban a nyugdíjintézmény dülőre vitele érdekében kifejt, buzdításul fog szolgálni a vidéknek is, s. hogy Gömörmegyéből egy sorsjegyet sem kell majd visszaküldeni.

Az elnökségnek a sorsjegyek szétküldésére vonatkozó intézkedése tudomásul vétetett.

Elnök bejelenti, hogy dr. Szalárdi a gyermekvédelem egyik buzgó apostola a gyermekek gondozásánál divó babonák és szokások összegyűjtése tárgyában egy köriratot küldött.

Tudomásul vétetett és elhatároztatott, hogy a kérdőívek válaszolás végett egyes vidékeken a kartársak között kiosztatnak.

Elnök beterjeszti a „Stomatologusok Országos Egyesülete“ nevében dr. Árkövy József elnök által megküldött s a belügyminiszternek átadott memorandumot, melyben azt kéri, hogy:

„1. Állami, megyei és municipalis közkórházak láttassanak el „stomatologiai osztályokkal“;

2. Ezen osztályok sorakozván az eddig létező és a test egyéb bajaiban a vagyontalan népesség szolgálatában álló osztályokhoz, láttassanak el kellő szakképzettséggel bíró személyzettel (főorvos, esetleg alorvos) és e személyzet kapja meg ugyanazokat a személyi dotaiókat, mint más osztályok személyzete;

3. Természetszerűleg láttassék el az osztály azon dologi és anyagi fölszereléssel, hogy az elé kitűzött czélt el is érhesse. (Helyiség, fölszerelés, évi dotatió.)

A közgyűlés a memorandumot tudomásul vette s kívánja, hogy az abban foglaltak megvalósíttassanak, megyei tisztí főorvos és

kórházi igazgató főorvos felkéretnek a kérelem illetékes helyen való támogatására és annak kieszközlésére, hogy a mi vármegyei kórházunknál is állítsák fel ilyen stomatológiai osztályt.

Elnök betérjeszti a vasvármegyei fiók-szövetség elnökségének dr. Feldmann Bódog által Szombathelyről megküldött átiratát, melyben arra kéri a társzövetséget, hogy támogassa a következő indítványt:

„Foglaljon az orvosszövetség a leghatározottabb formában állást a párbaj ellen és ajánlja az összes orvosszövetségeknek elfogadásra, hogy az orvosok párbajnál segédkezésüket megtagadják.“

Dr. Maurer Arthur a párbaj ellen való állásfoglalást helyesli ugyan, de ilyen módon nem tartja a párbajt megakadályozhatónak. Ha a központ kimondja, hogy az orvosok ne vegyenek részt a párbajon, kötelesek leszünk ezt respektálni, de az eredményben nem bízunk.

Dr. Löcherer szerint nem léphetünk a negáció terére, mert eskünk és a törvény értelmében tartozunk a segílyt mindenkinek megadni.

Dr. Sailer is ilyen értelemben nyilatkozik.

A közgyűlés tudomásul veszi a vasvármegyei fiókszövetség dicséretes mozgalmát, de nem tartja, hogy az orvosok abstinenciája sok ember életét mentheti meg, s bár mindannyian óhajtjuk, hogy a párbajmánia megszűnjék, az orvosi társadalmat nem tartjuk hivatottnak e kínóvés sanálására.

Olvastatik dr. Szabó Károly orvosszövetségi pénztáros következő kimutatása:

K i m u t a t á s

az országos orvosszövetség gömörmegyei fiókjának 1902 ik évi
bevétele s kiadásairól:

I. B e v é t e l:

1. 1901. évi pénztári maradvány	74 kor. 93 fillér
2. Tagdíjakból	225 kor. — —
3. Az országos gazdasági munkás és cseléd- segélyző egylettől, az 1901. évi baleset bejelentésekért	4 kor. 80 fillér
I. Bevétel összesen	304 kor. 73 fillér
II. Kiadás	233 kor. 09 fillér
III. Maradvány	71 kor. 64 fillér

V a g y o n 1903 j a n u á r 1-én:

I. Takarékpénztári betét könyvben	104 kor. 54 fillér
II. Készpénzben (1902 évi pénztári maradvány	71 kor. 64 fillér
III. Követelésekben (tagdíj hátralékok)	20 kor. — —

Együtt 196 kor. 18 fillér

A kimutatás jóváhagyólag tudomásul
vétetik.

Olvastatik a központ által megküldött s a köz-
egészségügy államosítására vonatkozó tervezet, mely
pontonként tárgyalatott.

Λ közgyűlés a pontonként tárgyalat ter-
vezetet helyesli s annak kérdésére a választ
a helyi viszonyoknak megfelelően adja meg.
Az ekként elkészített tervezetnek a központba
való megküldésével a közgyűlés az elnöksé-
get megbizza.

Dr. Meskó Miklós megyei főorvos beterjeszti
Gömörvármegye egészségügyi viszonyairól az 1902-ik
évről összeállított következő jelentését:

Egészségügyi statisztika az 1902-ik évről.

A közegészségi állapot Gömörvármegyében az 1902-ik
évben az előző 1901. évihez viszonyítva, a fertőző betegségek

nek az utolsó két hónapban észlelt tömeges fellépése — és ezek folytán előfordult nagyobb halálozás miatt, kedvezőtlenebb volt. Mig ugyanis 1901-ben a fertőző megbetegedések száma 1059 volt 114 halálesettel; az 1902-ik évben 2215 ragályos megbetegedési eset jelentetett be 228 halálosással.

Legelterjedtebben fordult elő a fertőző kórok közül

a vörheny és pedig:

Agaramvölgyi járás	3 községében	56 esetben	10 halálozással.
A nagyrőcezi	" 2	3	" 2
A rimaszécsi	" 23	120	" 37
A rimaszombati	" 15	226	" 44
A rozsnyói	" 6	78	" 23
A tornallyai	" 27	271	" 48
Jólsva r. t. városban	1	1	—
Rimaszombat r. t. v.	1	10	" 2
Rozsnyó r. t. v.-ban	1	2	—

tehát Gömör m. 79 községében 767 esetben 166 vagyis
21.64% halálozással.

A kanyaró:

A rimaszécsi járás	10 községében	156 esetben	3 halálozással
A rimaszombati j.	4	41	—
A rozsnyói járás	14	387	" 6
A tornallyai	" 8	196	" 2
Nagyrőceze r. t. v.	1	1	—
Rimaszombat r. t. v.	1	135	" 2
Rozsnyó r. t. v.	1	95	" 4

vagyis a várm. 39 " 1011 " 17 az az 1.68%
halálozással.

A hőkhurut:

A rimaszécsi járás	12 közs.	120 megbetegedés	2 halálozással.
A rimaszombati j.	1	29	—
A rozsnyói járás	2	18	" 2
Rimaszombat r. t. v.	1	27	—

Összesen 16 " 194 " 4 vagyis
2.06% halálozással.

A roncsoló toroklob

A garamvölgyi járás	1	községében	1	esetben	—	halálozással.
A nagyrőczei „	6	„	11	„	3	„
A rimaszécsi „	7	„	11	„	4	„
A rimaszombati j.	6	„	19	„	12	„
A rozsnyói járás	2	„	4	„	2	„
A tornallyai járás	19	„	35	„	12	„
Dobsina r. t. v.-ban	1	„	2	„	—	„
Jólsva r. t. v.-ban	1	„	3	„	1	„
Nagyrőczer. t. v.-ban	1	„	1	„	—	„
Rozsnyó r. t. v.-ban	1	„	1	„	1	„
Összesen	45	„	88	„	35	vagyis
39·77% halálozással.						

A hasi hagymáz.

A garamvölgyi járás	1	községében	1	betegedés	—	halálozással
A nagyrőczei „	6	„	10	„	—	„
A rimaszécsi „	1	„	6	„	—	„
A rimaszombati „	3	„	10	„	—	„
A rozsnyói „	4	„	8	„	—	„
A tornallyai „	14	„	33	„	3	„
Jólsva r. t. v.-ban	1	„	3	„	1	„
Rimaszombat	1	„	35	„	2	„
Rozsnyó	1	„	1	„	—	„
Összesen	32	„	107	„	6	vagyis,
5·6% halálozással.						

Előfordult még a fültő mirigylob a garamvölgyi járásban 24 és tornallyaiban 1, továbbá az agygerinczlob a garamvölgyi járásban 1 esettel.

Az egyes községekben 43007 egyénen megejtett ellenőrző szemvizsgálatok alkalmával 5 trachomásnak és 7 trachoma gyanusnak találtattott.

A rimaszombati orsz. köz- és rozsnyói nyilv. jel. kórházban összesen 2086 egyén ápoltatott 62014 ápolásnapon. Ebből a vármegyei közkórházra esett 1901-ről maradt 117 és 1902-ben felvett 1278, összesen 1395 ápolat 41565 ápolási nappal. Gyógyult közülök 895, javult 190, gyógyulatlannul bocsátatott el 57, meghalt 115 (8·24%), ápolás alatt maradt az év végén 138 beteg, A rozsnyói dr. Kósa Schopper-féle nyilv. jell. kór-

házban ápolgatott 1901 évről maradt 48 és 1902-ben felvett 643, összesen 691 beteg 20149 ápolási napon. Meggyógyult 411, javult 116, gyógyulatlanul bocsátatott el 43, meghalt 49 (7.09%), ápolás alatt maradt az év végén 72 beteg. A vármegyében rendszeresített hatósági, községi és körorvosi állások közül 2 járás és egy körorvosi helyettesessel volt betöltve, egy körorvosi betöltetlen volt. A lefolyt évben 44 orvostudor és 5 sebész működött a vármegyében, kik közül 40 orvostudor és 2 sebész betöltött

1 tiszti főorvosi és 5 járásorvosi állást	10000	kor. évi javadal-
5 városi tiszti orvosi állást	7080	" " mazással
3 " illetve községi orvosi állást	3150	" " "
21 körorvosit	31652	" " "
5 kórházi orvosit	8600	" " "
továbbá 48 rendszeresített gyári,- bányá,- uradalmi,- pálya- és egyéb orvosi állást	43660	" " "

Összesen 88 orvosi állást 104142 korona évi javadalmazással, melyből átlag egy-egy orvosra 2480 korona, egy hivetalos állás után azonban csak 1512 korona évi fizetés jut.

Az alkalmazásban lévő orvosokon kívül 4 orvostudor és egy sebész, valamint a fürdő idény alatt Csirben 2 budapesti orvos magángyakorlatot folytatott.

Az orvosok száma az év folyamán egygyel szaporodott. Dr. Kalebrenner Hugó uradalmi és körorvos tb. megyei főorvos ő felsége által a Ferencz József renddel kitüntetve, nyugalmomba vonult, Köhler Simon 56 éven át volt városi sebész Dobsinán pedig elhunyt; ellenben dr. Csiky Ferencz Helpára uradalmi orvossá és dr. Deutsch Miksa Újantálvölgyre gyári orvossá neveztetetett ki és dr. Glatter Béla Rimaszécsre mint gyakorló orvos telepedett meg.

A vármegye 6 reál- és 13 személyjogú, továbbá 1 fiók-idény gyógyszer-tárában 20 gyógyszer-tárt önállóan kezelő okleveles gyógyszerész, 6 okl. segéd, továbbá 13 nem okl. segéd és gyakornok működött. A pelsüczyi gyógyszer-tár személyjoga Kellner Károlyról Décsy Gyulára ruháztatott át. Két házi és két kézi gyógyszer-tár orvosok által kezeltetett.

Az 5 rendezett tanácsu városban 18 és 24 községben 41, összesen 59 okleveles szülésznő végezte a baba teendőket. A rimaszombati II-od rendű bábatanfolyamon 41 község részére

ngyanannyi bába nyert főorvosi képesítést, 210 községben pedig régi czédulás és parasztbába működött.

A halottkémlést az 5 rend. tan. városban, 8 község, és 2 telepen 15 orvos, 169 községben képesített halottkém és 98 községben az előljáróság megbízottja végezte.

A himlőoltást 28 oltókerületben 26 oltóorvos végezte. Összeiratott oltásra kötelezett egyén 11694, ebből sikerrel először oltatott 5808, újra oltatott 5365, összesen 11173; elköltözött vagy meghalt 187, meg nem jelent az oltásnál 136, betegség miatt nem oltatott 190, sikertelenül 8.

Rendőri bonczolás végeztetett 20 esetben és pedig 3 talált és 3 öngyilkos hulláján, 2 külerőszak folytán és 9 hirtelen gyanus körülmények között elhalt egyén hulláján, továbbá 3 izben egyéb okból.

Egészségrendőri vizsgálatok alkalmával lefoglaltatott élelmiszer 57, ital 16 és egyéb 2 esetben, elkoboztatott élelmiszer 20 esetben.

A gyermekekre való felügyelet havonta átlag 44 községben 157 lelenz felett gyakoroltatott.

Az iskolák 16 községben zsufoltaknak találtattak és 14 községben járvány miatt hosszabb-rövidek ideig zárva voltak.

Kéjűő: 5 rend. tanátsú város és 4 községben átlag 20 tartózkodott a vármegyében és a hetenként megejtett orvosi vizsgálatkor talált 6 bujakóros kórházba szállitatott."

Végül dr. Kármán Aladár bemutatja a gömör-megyei közkórházban 1902-ben ápolbt betegekről készült statisztikai adatokat.

Több tárgy nem lévén, a közgyűlés befejeztetett.
Kelt mint fent.

Jegyzette:

Dr. KÁRMÁN ALADÁR,
titkár.

Hitelesítettett Rimaszombatban, 1903. április 20.

Dr. LICHTSCHEIN ADOLF,
GEDULY GÉZA.